

Huvudman

Föreningen Stefanskolan (org. nr
802009-4994)
info@stefanskolan.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Stefanskolan i Stockholms kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 20 juni 2024

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Föreningen Stefanskolan att senast den 5 januari 2026 ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande lärare, konfessionella inslag och saklig och allsidig undervisning. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Föreningen Stefanskolan inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Föreningen Stefanskolan ska vidta följande åtgärder

Lärare

1. Se till att undervisningen bedrivs av legitimerade och behöriga lärare, om lärarna inte omfattas av något av undantagen från dessa krav. Huvudmannen ska i sin redovisning av vidtagna åtgärder den 5 januari 2026 inkomma med en förteckning över hur undervisningen fördelats läsåret 2025/2026 med avseende på vilka lärare som undervisar samt vilka ämnen och årskurser dessa undervisar i. Huvudmannen ska även inkomma med en förteckning över de lärartjänster som huvudmannen har tillsatt eller avser att tillsätta på Stefanskolan inför vårterminen 2026 tillsammans med tillhörande annonser för rekrytering av legitimerade och behöriga lärare. För det fall huvudmannen avser att för undervisningen använda lärare utan legitimation och/eller rätt behörighet, inkom med en motivering till varför aktuella lärare är lämpliga att bedriva undervisningen och i så stor utsträckning som

möjligt har en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. Inkom även med underlag som styrker lärarnas erfarenhet och utbildningsbakgrund. (2 kap. 13 och 18 §§ skollagen)

Konfessionella inslag

1. Se till att undervisningen är icke-konfessionell. Detta innebär att skolan ska upphöra med att hålla bön under skolans val kristendom (1 kap. 7 § skollagen).

Saklig och allsidig undervisning

1. Se till att undervisningen är saklig, allsidig och bygger på vetenskaplig grund. Detta innebär att skolan ska upphöra med bekännande och förkunnande inslag i undervisningen. (1 kap. 5 § 3 tredje stycket skollagen)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser elevhälsans kompetenser och utformning av åtgärdsprogram.

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (SI 2023:6586) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har hösten 2023 inlett en tillsyn av Stefanskolan i Stockholms kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande lärare, undervisning, konfessionella inslag, elevhälsans kompetenser, särskilt stöd, kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer.

Skolinspektionen har den 20 juni 2024 beslutat att förelägga Föreningen Stefanskolan att vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande konfessionella inslag, elevhälsans kompetenser, lärare och anställning av lärare. Föreningen Stefanskolan har även tilldelats en anmärkning avseende brist rörande utformning av åtgärdsprogram.

Föreningen Stefanskolan har den 13 december 2024 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet och anmärkningen.

Skolinspektionen har den 6 och 7 samt 13 mars 2025 genomfört intervjuer med elever, lärare och rektorn samt lektionsobservationer. Som en del av

tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. åtgärdsprogram, lärarlegitimationer och dokumentation om rekryteringsförsök. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Föreningen Stefanskolan har följt föreläggandet och vidtagit åtgärder med anledning av anmärkningen samt om påtalade brister har avhjälpats. Skolinspektionen har även valt att utvidga inspektionen till att omfatta området saklig och allsidig undervisning.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har i tidigare beslut den 20 juni 2024 förelagt huvudmannen att se till att undervisningen vid Stefanskolan bedrivs av legitimerade och behöriga lärare, om lärarna inte omfattas av något undantag från dessa krav.

Huvudmannen har den 13 december 2024 redovisat vidtagna åtgärder och inkommit med kompletterande information den 22 juli, den 15 och 29 augusti och den 1 september 2025. Som en del av redovisningen har huvudmannen, bland annat, inkommit med underlag i form av annonsering efter lärare, anställningsavtal och lärarlegitimationer.

Huvudmannen uppger i redovisningen att de har gjort stora och omfattande personalförändringar och att de hela tiden försöker arbeta för att försöka få så hög andel legitimerade och behöriga lärare de kan. I dagsläget finns det ingen på skolan som undervisar utan att de går på en statlig behörighetsutbildning eller redan har legitimation som lärare. Huvudmannen har flyttat runt lärare mot deras vilja, sagt upp duktiga pedagoger och uppskattade lärare har slutat då de fått undervisa i t.ex. en årskurs de inte vill undervisa i. Det är inte lätt för en liten skola att få

behöriga sökanden på tjänster om 10–20 procent och de kommer nog aldrig uppnå full behörighet men huvudmannen har det som tydligt strävansmål.

Av den skriftliga information som huvudmannen lämnat till Skolinspektionen samt av intervju som Skolinspektionen hållit med rektorn den 13 mars 2025 framgår att eleverna i årskurs 3 numera undervisas av en legitimerad och behörig lärare i svenska, engelska, samhällsorienterande ämnen (SO) samt naturorienterande ämnen (NO) och teknik. Vidare framgår det att eleverna undervisas av legitimerade lärare i religionskunskap och samhällskunskap i årskurserna 7–9, fysik och kemi i årskurs 5–6 och skolans val, kristendom för årskurserna 1–3. Det framgår även att eleverna i årskurserna 8–9 i ämnena teknik, kemi, fysik och biologi undervisas av en lärare som är teknologie doktor och går en kompletterande pedagogisk utbildning (KPU). Vidare redovisar huvudmannen att en behörig förskolelärare, en lärare behörig att undervisa i skolans val kristendom för årskurserna 7–9 och en lärare i idrott- och hälsa i årskurserna 4–9 rekryterades till skolan inför läsåret 2025/2026. I flera ämnen undervisas eleverna dock fortfarande av lärare som saknar lärarlegitimation eller behörighet för de ämnen de undervisar i.

Undervisning i ämnet skolans val, kristendom, årskurs 4–6

Av huvudmannens redovisning framgår att läraren som undervisar i ämnet skolans val, kristendom, i årskurs 4 är legitimerad och har behörighet att undervisa i religionskunskap men är enbart behörig att undervisa i årskurserna 1–3. Läraren har börjat undervisa i skolans val, kristendom i årskurs 4 under höstterminen 2025.

Av redovisningen framgår att läraren som undervisar i ämnet skolans val, kristendom, i årskurserna 5–6 är legitimerad och har behörighet att undervisa i religionskunskap men är enbart behörig att undervisa i årskurserna 7–9. Läraren rekryterades till skolan inför läsåret 2025/2026.

Av huvudmannens redovisning framgår att huvudmannen i augusti 2024 annonserat efter en lärare som är legitimerad och behörig att undervisa i de samhällsorienterande ämnena för årskurserna 4–9 via Arbetsförmedlingen. Ingen behörig lärare sökte tjänsten.

Moderna språk (spanska) i årskurserna 6–9

Av redovisningen framgår att läraren som undervisar i ämnet moderna språk spanska i årskurserna 6–9 saknar legitimation. Rektorn uppger vid intervju att läraren började arbeta på skolan den 2 september 2024 och har en utländsk utbildning. Läraren har påbörjat konvertering av sina betyg.

Av intervju med rektorn och huvudmannens redovisning framgår det att huvudmannen försökt annonsera efter en lärare i moderna språk på sin hemsida, genom att samrekrytera med deras gymnasieskola Johan Movingers Gymnasium och via Arbetsförmedlingen den 31 maj 2024. Ingen behörig lärare sökte tjänsten.

Slöjd (träslöjd) i årskurserna 3–9

Av redovisningen framgår att undervisningen i ämnet slöjd i årskurserna 3–9 bedrivs av en legitimerad lärare som saknar behörighet att undervisa i ämnet. Läraren började undervisa i träslöjd på skolan vårterminen 2025.

Rektorn uppger vid intervju att huvudmannen annonserat på sin hemsida och via Arbetsförmedlingen men att de inte hittat någon behörig sökande. Av huvudmannens redovisning framgår att huvudmannen har annonserat om en legitimerad och behörig lärare i träslöjd i årskurserna 3–9 via Arbetsförmedlingen i juni och november 2024 samt i juli 2025. En behörig träslöjdlärare sökte men läraren kunde enbart arbeta fram till den 11 augusti 2025.

Hem- och konsumentkunskap i årskurserna 6 och 8

Av huvudmannens redovisning framgår att eleverna i årskurserna 6 och 8 undervisas i ämnet hem- och konsumentkunskap av en legitimerad lärare som saknar behörighet att undervisa i ämnet. Läraren rekryterades till skolan inför läsåret 2025/2026.

Av huvudmannens redovisning framgår att huvudmannen har annonserat om en legitimerad och behörig lärare i hem- och konsumentkunskap för årskurserna 6–9 via Arbetsförmedlingen i juni 2024 och inför höstterminen 2025. Ingen behörig lärare sökte.

Samhällsorienterade ämnen (SO) i årskurserna 4–9

Av huvudmannens redovisning framgår att eleverna i årskurs 4 undervisas i samhällsorienterade ämnen (SO) av en legitimerad lärare som har behörighet att undervisa i samhällsorienterade ämnen (SO) men dock enbart är behörig att undervisa i årskurserna 1–3.

Av huvudmannens redovisning framgår att eleverna i årskurserna 5–9 undervisas i ämnet historia av en lärare som saknar legitimation. Läraren rekryterades till skolan inför läsåret 2025/2026 och har en kandidatexamen i historia och läser VAL.

Eleverna i årskurserna 5–6 undervisas i religionskunskap av en legitimerad lärare som har behörighet att undervisa i religionskunskap men dock enbart är behörig att undervisa i årskurserna 7–9. Eleverna i årskurserna 5–7 undervisas sedan höstterminen 2025 i ämnet geografi av samma lärare. Läraren har legitimation men saknar behörighet att undervisa i ämnet. Läraren rekryterades till skolan inför läsåret 2025/2026.

Eleverna i årskurserna 5–6 undervisas i samhällskunskap av en legitimerad lärare som har behörighet att undervisa i samhällskunskap men dock enbart behörig att undervisa i årskurserna 7–9. Eleverna i årskurserna 8–9 undervisas av samma lärare i geografi men läraren saknar behörighet att undervisa i ämnet.

Av huvudmannens redovisning framgår att huvudmannen har annonserat om en legitimerad och behörig SO-lärare för årskurs 4–9 via Arbetsförmedlingen i augusti 2024 och om en legitimerad och behörig lärare i geografi och samhällskunskap i årskurserna 4–9 i juni 2024. Inga behöriga lärare sökte.

Naturorienterande ämnen (NO) och teknik i årskurserna 4–7

Av huvudmannens redovisning framgår att eleverna i årskurs 4 undervisas i ämnena naturorienterande ämnen (NO) och teknik av en legitimerad lärare som har behörighet att undervisa i ämnena men dock enbart behörig att undervisa i årskurserna 1–3. Läraren har börjat undervisa i ämnena under höstterminen 2025.

Av huvudmannens redovisning framgår att eleverna i årskurserna 5–7 undervisas i ämnet teknik och biologi av en legitimerad lärare som saknar behörighet i ämnena. Eleverna i årskurs 7 undervisas i fysik och kemi av samma legitimerade lärare som har behörighet att undervisa i ämnena men dock enbart behörig att undervisa i årskurserna 1–6.

Av huvudmannens redovisning framgår att huvudmannen har annonserat om en legitimerad och behörig lärare i naturorienterande ämnen (NO) och teknik i årskurs 4–9 via Arbetsförmedlingen i november 2024. Ingen behörig lärare sökte. Huvudmannen har därefter inte gett in någon annons som visar att huvudmannen har försökt rekrytera behörig lärare i naturorienterande ämnen (NO) och teknik för årskurs 4–9. Huvudmannen har även annonserat om en legitimerad och behörig lärare i biologi i årskurs 7–9 via Arbetsförmedlingen i juli månad 2025. Ingen behörig lärare sökte tjänsten.

Rättslig reglering

Endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen (2 kap. 13 § skollagen).

Om det inte finns någon lärare att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna får en annan lärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. En sådan person får bedriva undervisning under högst ett år i sänder om inte undervisningen avser modersmål. (2 kap. 18 § skollagen)

Av förarbetena framgår att om det saknas en lärare med legitimation och rätt behörighet inom organisationen kan huvudmannen låta en annan lärare bedriva undervisningen, under förutsättning att denna person har tillräcklig kompetens och är lämplig för det. Finns det ingen sådan person inom huvudmannens organisation bör huvudmannen göra ansträngningar för att rekrytera en legitimerad och behörig lärare. Visar det sig sedan saknas sökande med legitimation och rätt behörighet får en annan lärare tillfälligt bedriva undervisningen. (Prop. 2010/11:20 s. 84 f.)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att verksamheten vid Stefanskolan fortsatt inte lever upp till författningarnas krav avseende att undervisningen ska bedrivas av legitimerade och behöriga lärare men noterar att andelen legitimerade och behöriga lärare på skolan ökat sedan föregående tillsyn.

Huvudregeln i skollagen innebär att endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen. Av både lag och förarbetena framgår att användande av lärare utan legitimation och utan rätt behörighet endast ska ske undantagsvis och under en begränsad tid. Av förarbetena framgår vidare att huvudmannen är skyldig att försöka finna en lärare som har en utbildning som är avsedd för den undervisning som ska bedrivas. Härvid ingår att dels försöka rekrytera behöriga lärare, dels att vid tjänstefördelning av befintlig personal planera så att eleverna i så hög utsträckning som möjligt får undervisning av lärare med behörighet för aktuella ämnen och årskurser.

Av utredningen framgår att undervisningen i skolans val (kristendom) i årskurserna 4–6, moderna språk (spanska) i årskurserna 6–9, slöjd (träslöjd) i årskurserna 3–9, hem- och konsumentkunskap i årskurserna 6 och 8, historia i årskurserna 4–9, religionskunskap i årskurserna 4–6, geografi i årskurserna 4–9, samhällskunskap i årskurserna 4–6, teknik i

årskurserna 4–7, biologi i årskurserna 4–7 och fysik och kemi i årskurserna 4 och 7 bedrivs av lärare som saknar legitimation eller behörighet att undervisa.

Utifrån de annonser som huvudmannen inkommit med inom ramen för sin redovisning framgår att huvudmannen annonserat efter legitimerade och behöriga lärare i flertalet av ovan nämnda ämnen via Arbetsförmedlingens platsbank men att denna annonsering i flertalet fall enbart skett under 2024. Skolinspektionen har den 27 augusti 2025 uppmanat huvudmannen att inkomma med annonser, ifall de annonserat efter fler lärare inför höstterminen 2025, men det har inte inkommit några annonser. Skolinspektionen bedömer att huvudmannen borde ha gjort rekryteringsförsök via Arbetsförmedlingens platsbank inför läsårsstart 2025/26, då huvudmannen är i behov av att finna lärare med behörighet för den undervisning som ska bedrivas. Att huvudmannen inte gjort tillräckliga ansträngningar för att försöka rekrytera legitimerade och behöriga lärare är en brist.

Skolinspektionen bedömer att Föreningen Stefanskolan i flera fall använt sig av lärare som är obehöriga och saknar legitimation vid Stefanskolan utan att förutsättningarna uppfyllts för att få tillämpa undantag från dessa krav. Skolinspektionen bedömer att författningarnas krav att endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisning inte är uppfyllt i verksamheten inom skolans val (kristendom) i årskurserna 4–6, moderna språk i årskurserna 6–9, spanska i årskurserna 6–9, historia i årskurserna 4–9, religionskunskap i årskurserna 4–6, geografi i årskurserna 4–9, samhällskunskap i årskurserna 4–6, teknik i årskurserna 4–7, biologi i årskurserna 4–6 och fysik och kemi i årskurserna 4 och 7.

Konfessionella inslag och saklig och allsidig undervisning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har i tidigare beslut den 20 juni 2024 förelagt huvudmannen att se till att undervisningen är icke-konfessionell. Detta då lektionerna i skolans val kristendom avslutades med bönen Fader vår.

Huvudmannen har den 13 december 2024 redovisat vidtagna åtgärder. Av huvudmannens redovisning framgår att det inte kommer att förekomma bön på skolans val kristendom under undervisningstillfället. Fader vår är enligt huvudmannen en i Bibeln nedtecknad bön och eftersom den för kristendomen är helt central, ingår recitering av Fader vår i skolans undervisning. Huvudmannen har därför för avsikt att fortsätta att, precis som med andra bibeltexter som eleverna i undervisningssyfte lär sig, låta eleverna recitera bibeltexten innehållande bönen Fader vår. Det kommer

dock i samband med detta tydligt att framgå med rubrik på exempelvis Power Point att det är ett undervisningsmoment där eleverna reciterar text som ett icke-konfessionellt undervisningsmoment. Vidare kommer läraren att vara väl informerad kring att detta är ett icke-konfessionellt undervisningsmoment. Följaktligen kommer inte heller undervisningsmomentet vara frivilligt, utan alla elever ska närvara.

Huvudmannen har den 15 april 2025 inkommit med en skrivelse av vilken följande framgår om att lära ut bibeltexter i profilämnet kristendom. För kristendomen finns några ytterst centrala delar i Bibeln. Dessa bibelord är någon form av miniminivå för att ha en kvalitativ undervisning i kristendomsämnet. De centrala delarna av Bibeln som de lär eleverna är exempelvis; de tio budorden (2 Mosebok 20 samt 34, 5 Mosebok 5), den gyllene regeln (Matteus 7:12, Lukas 6:31), lilla Bibeln (Johannes 3:16). Detta lär sig eleverna genom det vetenskapliga och beprövade sättet att recitera, det vill säga att läsa högt eller säga efter. När Skolinspektionen var på besök hösten 2023 så lärde sig eleverna vid det tillfället bibeltexten "Fader vår", vilken finns i Bibeln i två olika kapitel, i Lukas 11 och Matteus 6. Även denna gång lärdes det ut genom att recitera. I deras mening är Matteus 6 först och främst inte en bön, utan en instruktion för *hur* man skall strukturera upp sin bön. Det är tydligt, särskilt om man läser i Lukas, att den inte ens bes i Bibeln utan att Jesus förklarar *hur* lärjungarna ska be. Det står uttryckligen att Jesus slutar att be och först därefter instruerar lärjungarna. Bara för att man *kan* be den, likväl som man kan sjunga psalmer direkt skrivna ur Bibeln, är det inte någon magi i orden som gör att de blir böner för att de uttalas högt. Totalt finns över 600 böner i Bibeln men de bör inte förväxlas med just denna bibelvers som är instruerande och beskriver grundläggande kristna poänger. Därför vill de ha med denna ytterst centrala bibeltext i den kanon som deras elever ska lära sig på skolans val. De har varit i kontakt med Skolverket, som menar att det inte finns något lagrum som skulle hindra att särskilda bibelverser kan läras ut eller automatiskt gör undervisningen konfessionell. Därför kommer de åter att lära ut Lukas 11:2–4 respektive Matteus 6:9–13 på samma sätt som alla andra bibelverser. De kommer att projicera på en Powerpoint i klassrummet eller dela ut papper som inleds med orden "vi läser tillsammans", samt referens till vilket bibelord det är samt vad detta kallas. Ingen bibelvers kommer att avslutas med ordet Amen. Lärarna kommer inte säga att de ska be utan explicit använda uttrycket läsa. Slutligen kommer eleverna undervisas om vad som gör denna text essentiell för kristendomen.

Av intervju med flera elever i årskurs 3 framkommer det att det förekommer bön i undervisningen. Två elever uppger att det inte är någon skillnad mellan när de ber Fader vår på morgonsamlingen och när de ber den på lektionerna i skolans val kristendom. En elev uppger att de inte har

fått lära sig böner från andra religioner i religionskunskapen. Den undervisande läraren och rektorn uppger att de inte ber böner, men att de läser bibelord och bibelberättelser.

Skolinspektionen har i mars 2025 observerat tre lektioner i skolans val kristendom. De tre observerade lektionerna avslutas med att läraren, som saknar legitimation, räknar in eleverna och sedan läser eleverna bibelversen Johannesevangeliet 3:16¹ högt utantill. Det förekommer inte något förtydligande av att det är ett icke-konfessionellt undervisningsmoment. I två klasser avslutar flera elever med att säga amen. Elever i årskurserna 4–6 och 7–9 berättar att på slutet av lektionerna i skolans val kristendom läser de versen Johannesevangeliet 3:16. Elever i årskurserna 4–6 och 7–9 uppger att de säger "amen" för att det betyder "låt det bli så" och för att när man ber så avslutar man med amen, det är som en helig bön. Läraren bemöter detta med att det inte är en bön och att hen känner att det finns brister i undervisningen. Läraren säger inte amen. Flera elever i årskurs 7–9 uppger att de kan versen utantill sedan flera år.

En elev på högstadiet uppger att syftet med att läsa Johannesevangeliet 3:16 är att veta att Gud älskade oss så mycket att vi kan få ett evigt liv. En annan elev på högstadiet uppger att syftet är för att minnas att Jesus dog för oss och för att tvätta våra synder. Elevernas lärare uppger att det inte är helt fel, men att lärarens syfte är att eleverna ska lära sig bibelord. Rektorn uppger vid intervjun att båda eleverna har rätt, det är därför den är viktig och eleverna ska lära sig den utantill. Huvudmannen har den 14 april 2025 inkommit med en skrivelse i vilken huvudmannen förtydligat det som rektorn sagt under intervjun. Elevernas syfte går inte att ifrågasätta eller döma. Läraren har rätt för att hans syfte är att de skall lära sig den utantill. Skolans syfte är att eleverna skall recitera den så att den sitter för att det är en central vers i Bibeln. Vidare uppger en lärare att syftet med att läsa versen är att de ska lära sig den utantill och två lärare, som undervisar i skolans val kristendom men inte planerar lektionerna i ämnet, uppger att de inte vet vad syftet med att läsa den är.

En elev i årskurs 3 uppger att det är frivilligt att be på skolans val kristendom. Alla elever i årskurs 4–6 och en elev i årskurs 7–9 uppger att det är frivilligt att läsa bibelversen Johannesevangeliet 3:16. En lärare bekräftar att det är frivilligt och uppger att de inte kan tvinga eleverna att läsa bibelverser. En lärare kommenterar elevernas uppgift om att det är frivilligt att läsa Johannesevangeliet 3:16 med att hen alltid säger att det är

¹ "Så älskade Gud världen att han gav den sin ende son, för att de som tror på honom inte skall gå under utan ha evigt liv." (Bibel 2000).

frivilligt att delta i bön. Rektorn uppger att det är mycket som är frivilligt i svensk skola och att de inte tvingar någon att läsa högt.

Alla intervjuade elever i årskurs 4–6 kan Johannesevangeliet 3:16 utantill. Elever i årskurs 7–9 uppger att alla elever kan den utantill och att de kunnat den utantill i flera år. En lärare uppger att i årskurs 2–3 så är eleverna ganska små och alla kan den inte utantill.

Under de tre lektioner i skolans val kristendom som Skolinspektionen observerat förekommer bland annat följande.

En lärare, som saknar legitimation, berättar att en lektion handlar om "något angeläget", nämligen mission (verksamhet för spridning av kristen religion²). Därefter säger läraren till eleverna att det kan vara vackert nog att göra en liten insats som att evangelisera (sprida evangelium, det vill säga det kristna budskapet³) här i Bromma (där Stefanskolan ligger); att dela ut bibelord eller biblar i tunnelbanan. Rektorn uppger att detta inte är en uppmaning till elever att evangelisera.

Läraren säger under en lektion att vi som kristna inte ska provocera dem som inte är kristna. Gud vill att vi kristna ska vara en positiv kraft i samhället. Läraren uppger i intervju om detta att hen hade reagerat på att elever uttryckt sin tro på ett provokativt sätt, genom att säga Gud välsigne dig till "allt och alla". Det läraren sa till eleverna på lektionen var en uppmaning om hur eleverna borde bete sig som kristna. På en fråga om det är saklig undervisning att läraren reagerade på hur eleverna var kristna och uttryckte sin tro, och ville rätta till det, uppger rektorn att detta är saklig undervisning, det är en mycket tydlig del av den kristna profilen och är klassisk kristen undervisning.

Läraren säger att "när vi ber Fader vår, där det står att vi förlåter dem som är skyldiga oss, så är det väldigt starkt att orka med att göra det". Läraren bekräftar i intervju att hen kan ha gjort det som en uppmaning, men att vid just detta tillfälle var det inte det.

Läraren inleder en lektion med att säga "Thank God it's Friday".

Under en observerad lektion berättar läraren om församlingsvänner som har fått hjälp av tron att sluta med droger eller kriminalitet. Läraren säger även till eleverna att Jesus förutsade att det kommer att bli besvärligt för kristna, förbered er på det.

² SAOL 2015

³ SAOL 2015

Läraren uppger i intervju att de i undervisningen pratar om att Jesus dog, återuppstod och därför kan förlåta våra synder idag, "det är en win-win". Läraren uppger även att eleverna har laminerade bokmärken med tio Guds bud på. Läraren har gjort dem till eleverna och de går igenom Guds tio bud under flera lektioner. Eleverna får ta hem bokmärkena eller ha det som bokmärke.

Under en observerad lektion beskriver samma lärare att det inte fanns några kristna i (det då i huvudsak katolska landet) Brasilien, förrän en svensk pingstmissionär kommit dit. Läraren uppger i intervju att det var fel sagt och att hen ser katoliker som kristna.

Av intervju med rektorn framkommer det att syftet med skolans val kristendom är att föräldrar, i enlighet med Europakonventionen, ska kunna välja en skola som ligger nära deras kultur och tro samt att det står i skollagen att skolan ska lära ut den kristna traditionen. En elev på högstadiet uppger att lektionerna i skolans val kristendom är för att hjälpa dig så att vi kommer till himlen när vi dör. En elev uppger att lärarna hjälper dig med kristendomen för att du ska komma närmare till Gud. Några elever uppger att undervisningen i religionskunskap inte är vinklad, medan en elev uppger att skolans val kristendom är "inte helt vinklad". Enligt en elev säger lärarna inte att kristendomen är bättre än andra religioner. Två elever uppger att lärarna inte tvingar dig att tro och att de inte kommer att göra någon person kristen. Rektorn vill inte kommentera elevernas uttalanden om vad syftet med skolans val kristendom är, då eleverna enligt rektorn inte kan svara på varför de har olika ämnen.

Av intervju med elever på mellanstadiet framkommer att de inte har prov i skolans val kristendom, men ibland har de frågehäften. En elev på högstadiet uppger att de inte bedöms i skolans val kristendom. Alla lärare i skolans val kristendom uppger att skolans val kristendom inte är en del av bedömningen av ämnet religionskunskap. En lärare, som inte har legitimation, uppger att hen inte planerar utifrån kursplanen, övriga lärare planerar inte sina egna lektioner utan får planeringen från en lärare som saknar legitimation. Rektorn uppger att det inte finns någon kursplan för skolans val kristendom och bekräftar att undervisningen inte utgår från kursplanen i religionskunskap. Rektorn bekräftar att lärarna inte bedömer skolans val kristendom och att det inte finns betygskriterier.

Fem elever i årskurs 3 uppger att de hört personal ge tillrättavisningar med hänvisning till Jesus. Flera av eleverna berättar att de hört en lärare och en i personalen säga det. En elev berättar att en elev sparkade en annan elev. Då sa en i personalen till eleven och elevens vårdnadshavare att "tänk alltid på vad Jesus skulle göra, skulle han slå eller gå till fröken". En elev uppger att hen bråkade med en annan elev. Då sa läraren "tänk på vad Gud skulle göra". Rektorn uppger att en av de intervjuade eleverna efter intervjun

berättat för rektorn att det hen berättat om var samma incident som den eleven berättade om förra gången Skolinspektionen höll intervjuer på skolan (2023).

Rättslig reglering

Undervisningen i grundskolan får omfatta skolans val. Utrymmet för skolans val ska användas för undervisning i ett eller flera ämnen. Undervisning i ett ämne inom skolans val ska till sitt innehåll och sin inriktning vara förenlig med kursplanen, kriterierna för bedömning av kunskaper och betygskriterierna. (10 kap. 4 § skollagen, 9 kap. 9 och 11 §§ skolförordningen [2011:185])

Undervisningen som sker inom skolans val i grundskolan i form av fördjupning i bl.a. kristendom måste ske på ett sådant sätt att den fortfarande är icke-konfessionell, dvs. den ska vila på vetenskaplig grund och vara saklig och allsidig. Det innebär bl.a. att det i själva undervisningen inte får förekomma några som helst inslag av utövande bekännelsekaraktär. (Prop. 2009/10:165 s. 227)

I läroplanen anges bland annat följande. Undervisningen i skolan ska vara icke-konfessionell. Skolan ska vara öppen för skilda uppfattningar och uppmuntra att de förs fram. Den ska framhålla betydelsen av personliga ställningstaganden och ge möjligheter till sådana. Undervisningen ska vara saklig och allsidig. Alla föräldrar ska med samma förtroende kunna skicka sina barn till skolan, förvissade om att barnen inte blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Alla som verkar i skolan ska hävda de grundläggande värden som anges i skollagen och i denna läroplan och klart ta avstånd från det som strider mot dem. (Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag),

Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet mellan människor är de värden som skolan ska gestalta och förmedla. I överensstämmelse med den etik som förvaltats av kristen tradition och västerländsk humanism sker detta genom individens fostran till rättskänsla, generositet, tolerans och ansvarstagande. Undervisningen i skolan ska vara icke-konfessionell. (Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen har i föregående beslut konstaterat att lektioner i skolans val kristendom avslutades med bönen Fader vår och huvudmannen förelades att se till att undervisningen inte är konfessionell.

Enligt huvudmannens redovisning i december 2024 har huvudmannen inte för avsikt att det ska förekomma bön på lektionerna i skolans val kristendom. Däremot kommer huvudmannen att fortsätta att ha recitering av bönen Fader vår som ett stående inslag i undervisningen. I samband med det kommer det vara tydligt för eleverna att det är ett icke-konfessionellt undervisningsmoment som inte är frivilligt. Rektorn tillika huvudmannen uppger att Fader vår inte är en bön. Vidare kommer huvudmannen fortsätta lära ut Lukas 11:2–4 respektive Matteus 6:9–13 på samma sätt som alla andra bibelverser. De kommer att projicera på en Powerpoint i klassrummet eller dela ut papper som inleds med orden "vi läser tillsammans", samt referens till vilket bibelord det är samt vad detta kallas. Ingen bibelvers kommer att avslutas med ordet Amen. Lärarna kommer inte säga att de ska be utan explicit använda uttrycket läsa. Slutligen kommer eleverna undervisas om vad som gör denna text essentiell för kristendomen.

Vid Skolinspektionens besök den 6–7 mars 2025 framgår dock att elever på skolan uppfattar att de ber böner på skolans val kristendom. Några elever uppfattar ingen skillnad mellan bönerna på morgonsamlingen, som får förekomma som ett frivilligt konfessionellt inslag, och på bönerna på skolans val kristendom. Flera elever avslutar utantilläsningen av Fader vår och bibelversen Johannesevangeliet 3:16 med amen, med förklaringen att så gör man om man ber. Det framgår också att elever beskriver syftet med läsningen av bibelversen Johannesevangeliet 3:16 som förkunnande snarare än undervisning ("veta att Gud älskade oss så att vi kan få ett evigt liv", "minnas att Jesus dog för oss och för att tvätta våra synder"). Utredningen visar att det är frivilligt för eleverna att delta i läsningen av bönen Fader vår och bibelversen Johannesevangeliet 3:16. Det framgår också att de flesta eleverna redan kan Fader vår utantill.

Skolinspektionen konstaterar att huvudmannen har fortsatt med det lektionsinslag som ledde till Skolinspektionens föreläggande i föregående beslut. Skolinspektionen bedömer att huvudmannen inte vidtagit nödvändiga åtgärder för att avhjälpa bristen och att bristen kvarstår.

I utredningen har det framkommit nya omständigheter gällande undervisningen i skolans val kristendom.

Utredningen visar att skolans val kristendom inte ses som undervisning i religionskunskap på Stefanskolan av lärare och rektorn tillika huvudmannen. Under de tre lektioner som Skolinspektionen observerat förekommer flera exempel på bekännande och förkunnande inslag. Läraren beskriver spridandet av den kristna religionen som något angeläget och uppmanar eleverna att sprida det kristna budskapet. Läraren försöker att förändra hur eleverna uttrycker sin kristna tro. Läraren uppmanar eleverna att förlåta såsom det står i bönen Fader vår. Det förekommer även flera

andra utsagor som var och en för sig kanske kan förklaras som utvecklingar eller felsägning, men som sammantaget ger bilden av ett innehåll som är vinklat till kristendomens fördel och som tilltalar eleverna som kristna snarare än som elever. Lektionsinnehållet består bland annat av kristet vittnesbörd. Skolinspektionen noterar också att dessa exempel kommer från endast tre lektioner, där läraren varit medveten om att lektionen observerades av Skolinspektionens utredare.

Enligt författningarna får undervisningen i grundskolan omfatta skolans val. Utrymmet för skolans val ska användas för undervisning i ett eller flera ämnen. Undervisning i ett ämne inom skolans val ska till sitt innehåll och sin inriktning vara förenlig med kursplanen, kriterierna för bedömning av kunskaper och betygskriterierna. Undervisningen som sker inom skolans val i grundskolan i form av fördjupning i bl.a. kristendom måste ske på ett sådant sätt att den fortfarande är icke-konfessionell, dvs. den ska vila på vetenskaplig grund och vara saklig och allsidig. Det innebär bl.a. att det i själva undervisningen inte får förekomma några som helst inslag av utövande bekännelsekaraktär.

Gentemot eleverna på en konfessionell skola är det viktigt att tydligt skilja på de konfessionella inslag som skolan får ha och har i utbildningen, och på undervisningen i skolans val kristendom som är en del av undervisningen i religionskunskap som ska vara saklig och vila på vetenskaplig grund. Alla föräldrar ska med samma förtroende kunna skicka sina barn till skolan, förvissade om att barnen inte blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen (Lgr 22). Om undervisningen utöver att förmedla värden, även blir förkunnande på så sätt att den lär eleverna att Bibeln är en källa som de bör ta sin värdegrund ifrån, eller att det är rätt värden på grund av att de kommer från Bibeln, är det en brist.

Skolinspektionen bedömer sammanfattningsvis att undervisningen i skolans val kristendom innehåller konfessionella inslag och att den inte når upp till författningarnas krav på saklig och allsidig undervisning.

Vidare finns det uppgifter i utredningen om att elever ges tillsägelser som motiveras med religiösa skäl. Även om Skolinspektionen inte sett något skäl att misstro eleverna, har utredningen inte kunnat belägga att detta ägt rum. Skolinspektionen vill dock åter betona att en undervisning som uppmanar eleverna att tro skulle innebära ett konfessionellt inslag, vilket inte är tillåtet. Även religiöst motiverade tillsägelser skulle kunna innebära ett konfessionellt inslag.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som

följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Föreningen Stefanskolans verksamhet vid Stefanskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller bristerna lärare, konfessionella inslag samt saklig och allsidig undervisning. Det finns därför skäl att förelägga Föreningen Stefanskolan att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Elevhälsans kompetenser

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har i tidigare beslut den 20 juni 2024 förelagt huvudmannen att se till att skolan har tillgång till en skolpsykolog som deltar i den samlade elevhälsans hälsofrämjande och förebyggande arbete.

Huvudmannen har den 13 december 2024 redovisat vidtagna åtgärder. Som en del av redovisningen har huvudmannen, bland annat, inkommit med underlag i form av fakturor från Agila Group AB från 2024 och 2025.

Huvudmannen uppger i redovisningen att de anlitat en legitimerad och erfaren psykolog som regelbundet deltar i den samlade elevhälsans arbete, och hyrs in på regelbunden basis genom bemanningsföretaget Agila Group AB. Psykologens arbetsuppgifter är att delta såväl i specifika elevärenden som i det hälsofrämjande samt förebyggande arbete. Skolpsykologen har varit i skolan tre timmar i september månad, två timmar i oktober månad och tre timmar i januari 2025. Psykologen som anlitats har inte kunnat närvara vid samtliga tillfällen som planerat det vill säga en heldag per månad samt ytterligare insatser vid behov. En ny psykolog kommer att närvara framöver. Utöver fysiskt deltagande på interna möten samt möten med elever och vårdnadshavare, har psykologen bland annat arbetat med samtal, e-post och arbete i gemensamma IT-plattformar såsom Planner, Schoolsoft och i skolans journalsystem.

Rättslig reglering

För eleverna i förskoleklass och grundskolan ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. Elevhälsans arbete ska bedrivas på individ-, grupp- och skolenhetsnivå och ske i samverkan med lärare och övrig personal. Elevhälsan ska vara en del

av skolans kvalitetsarbete. Vid behov ska elevhälsan samverka med hälso- och sjukvården och socialtjänsten. För medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator och specialpedagog eller speciallärare. (2 kap. 25 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Utformning av åtgärdsprogram

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har i tidigare beslut den 20 juni 2024 tilldelat Föreningen Stefanskolan en anmärkning avseende brist rörande utformning av åtgärdsprogram.

Huvudmannen har den 13 december 2024 redovisat vidtagna åtgärder. Som en del av redovisningen har huvudmannen, bland annat, inkommit med samtliga åtgärdsprogram.

Huvudmannen uppger i redovisningen att åtgärdsprogrammen som Skolinspektionen anmärkt på är inaktuella idag då de antingen ersatts av nya åtgärdsprogram eller att eleven i fråga inte längre går på skolan. Den specialpedagog som upprättat de felaktiga åtgärdsprogrammen arbetar inte längre kvar på skolan, och nya rutiner för dubbelkontroll av åtgärdsprogrammen har införts, i syfte att upprätthålla kvaliteten framgent.

Vid intervjun med rektorn lyfter utredarna att två av de inkomna åtgärdsprogrammen är daterade med ett datum för uppföljning som passerats. Rektorn uppger att det ena åtgärdsprogrammet har pausats eftersom eleven är hemmasittare samt att kommunen har involverats och att ett SIP-möte har begärts. Gällande det andra åtgärdsprogrammet uppger rektorn att det kan ha gjorts en utvärdering och i den skriftliga redovisningen uppger huvudmannen att det andra åtgärdsprogrammet har följts upp och utvärderats den 11 mars 2025.

Rättslig reglering

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive

utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av utredaren Anna Malmenfelt.

Utredaren Charlotte Rosengren har varit föredragande i ärendet. I ärendets slutliga handläggning har även Lars-Henrik Bergström medverkat.